

עין משפט

גר מצודה

קָדַח א מִי פ־ח מהל'
שבתה עשור הל' ב
סמג לאין סה טו"ש א"ח
סי מריא ס"ב:

לַעֲזוּי רש"י

ברובי"ר. פירוש להוכיח,
לאמת, לזכר (דגריס),
(רש"י בראשית כ, טו),
להלכות פנים (לדגריס)
(רש"י מ"ב, יח, ג"ד).

הגהות וצינונים

א] [במגילה שם ליתא]
(גליון): [ב] בראשונים
וכת"י נוסף וכפרוך
הדבר הרבו בני
ישראל ראשית דגן
תירוש ויצהר (דה"ב
לא ה) ובתיב: ג] ג"א
אמר ר"ח אמר רב
(גליון): [ד] צ"ל ויאמר
אליהם עד ה' בכם ועד
משיחו היום הזה]
(גליון): [ט] צ"ל דחייבין
במקרא מגילה (דבש
תמר): [ו] תיבות "לשם
ה" ליתא בכת"י:
[ז] צ"ל בעשר] (גליון)
ע"י פורת יוסף בילק"מ:
[ח] צ"ל והמעשר]
(גליון): [ט] צריך להוסיף
בימי אברהם (ערל"ג
עיי"ש): [י] צ"ל ממנו
(רש"ש):

ליקוטי רש"י

היושב ופֿא עבד
עבירה וכו'. ההוא ישנ
ולא עבר עברה דקאמר
נוטל עליה שטר בעברה
שנא ליה וספא ילדו ולא
עבר אין מלוה ימירה מוז
[קידושין לט:]. רק חזק
פבצתי וגו' כי הדם
הוא הנפש וגו' למען
ייבב דף ולבנין
אחריו. לא ולמד מן
שכן של מלוות אס הדס
שנפשו של אדם וכו' [דברים
יב, כה]. תנינא. דחלוין.
ואם איתא. דנפטרו
אלי ואלי צדי אדם הוא
אף ציוס הכפורים יש
מלקות על לאו שבו וצית
דין פוטרין אותו מכרת.
אמר רב נחמן. לעולם
אין חלוין עליו חביוני
והא דקמיי דאין זדונו צדי
אדם. הא מני ר' יצחק
היא. דאמר נמסכת מכות
לאין מלקין צללו הניחן
לאהרהר כרת ופילו התרו
צו למלקות וילף טעמיה
מהא קרא [מגילה ד:]. כל
חייבי כריתות. של
עריות היו צלל ונכרתו
הנפשות העושות וגו'
שכמוז נפרשת עריות
(ויקרא יח). פמה יצאת
כרת באחותו. דכתיב
נקדשים תהיו ואיש כי
יקח את אחותו וגו'.
פדונה בכרת ופֿא
במלקות. אס התרו צון
ולפני דקמה נמי נשנית
צאונה פרשה לצדי
שנחמדש צה נשנית
להערה. אפיפֿו תימא
רבנן היא. דאמרי
מלקות אלל כרת ופס"ה
ליכא למילף מינה שחלוין
על רבי תנניה והכי חומר
מתניין שבת עיקר חומר
זדונו צדי אדם וזה עיקר
חומר זדונו בהכרת ומינה
אס התרו צו ולקה מיפטר
[מגילה ד:]. ושאיפֿת
שפֿום בשם. צמנו של
הקצ"ה ולא אמרינן מולל
הוא כצנודו של מקום
נצטיל כבוד הגביות
להוליא שם שמים עליו

ולמדו מצנוד שומר ה'
עמכם ומן המלאך שאמר
לגדעון ה' עמך גבור החיל
[ברכות נד:]. וכי תימא
בועז מדעתיה
עבד. ולא גמרינן מנייה.
תא שמוע ואומר ה' עמך
זכו'. דגמרינן ממלאך
שאמר לגדעון [שם סג:].
שיבפֿו. כלומר
שיעזבו דולוראניט צלע"ז
[תענית ט:]. מנא ידע.
שממנו היא מעשרת שנה
אף אחרים צלו עליה.
ויאמר. צת קול
אמרה. כבושים. דצריס
עלומים שגזרו מלפני
שינאו מוז מלכים ולי
אפשר לנאת אלף מיהודה
דכתיב (נראשית מט)

גור ארסה יהודה כבושים
דצרי סחר גזירת המלך
כמו צהדי כצאי דקדושא
צריך הוא למה לך צנכות
(דף י.) גצי חוקיה [סוטה
י:]. דגני ענו בי וגו' את
שור מוי פקחתי לעזובי
וחמור מוי פקחתי כשהייתי
הולך מעיר לעיר לשפוט
אזנים על עסקי תריסה
הייתי הולך על החמור שלי
והיה לי לטול משלהם.
ויאמר אליהם עד ה' בכם
ועד משיחו וגו' צת קול
ינאת ואומרת עד, וזה
אחד משלשה מקומות
שהופיעה רוח הקדש צצית
דין של מטה [שמואל א
יב, ג-ה].

כג:

אלו הן הלוקין

פרק שלישי

מכות

ריב"ן

אשר יעשה אותם האדם וחי בהם.
וסמך ליה איש אל כל שאר
צשרו דמשמע מיי שעושה
חוקתי אני נותן חיים לו
ואלו הן חוקתי איש
איש וגו' הא למדת כל
היושצ ואינו עובר כו':
פזבות את ישראל.
כדי שיהו מקצלין שטר
צמה שמונעין ענמן מן
העצירות לפיכך הרצה
להן שלא היה צריך
ללוות כמה מלוות
על שקנים ונצלות שאין
לך אדם שאינו קץ צהן
אלא כדי שיקצלו שטר
על שפורשין
מן: גבו' תנינא. צמסכת
מגילה אין צין שצת כו':
בהברת. פ לשון הכרת
תכרת (צמדצר טו)

א) אשר יעשה אותם האדם וחי בהם
הא כל
ב) היושב ולא עבר עבירה
נותנין לו שטר
כעושה מצוה ר"ש בר רבי
אומר הרי הוא
אומר פ רק חזק לבלתי
אכול (את) הדם כי
הדם הוא הנפש וגו'
ומה אם הדם שנפשו
של אדם קצה ממנו
הפורש ממנו מקבל
שטר פ גול ועריות
שנפשו של אדם מתאוה

להן ומחמדתן הפורש מהן
על אחת כמה וכמה
שיזכה לו ולדורותיו
ולדורות דורותיו עד
סוף כל הדורות ר'
חנניא בן עקשיא אומר
רצה הקב"ה לזכות את
ישראל לפיכך הרבה
להם תורה ומצות
שנאמר פ ה' חפץ
למען צדקו יגדיל
תורה ויאדיר: גבו'
א) ר' יוחנן חלוקין
עליו חבריו על רבי
חנניה בן גמליאל
אמר רב אדא בר
אהבה אמרי בי רב
תנינן פ אין פבין שבת
ליום הכפורים
אלא שזה זדונו בידי
אדם וזה זדונו בהכרת
ואם איתא אידי ואידי
בידי אדם
הוא רב נחמן (בר יצחק
פ) אומר הא מני רבי
יצחק היא דאמר מלקות
בחייבי כריתות ליכא
דתניא פ רבי יצחק
אומר חייבי כריתות
בכלל היו ולמה יצאת
כרת באחותו לדונו
בכרת ולא במלקות!
רב אשי אמר אפילו
תימא רבנן זה
עיקר זדונו בידי אדם
וזה עיקר זדונו בידי
שמים אמר רב אדא
בר אהבה אמר
רב הלכה כר' חנניה
בן גמליאל אמר רב
יוסף מאן סליק לעילא
ואתא ואמר
אמר ליה אביי אלא
הא דאמר רבי יהושע
בן לוי שלשה דברים
עשו ב"ד של מטה
והסכימו ב"ד של מעלה
על ידם מאן סליק
לעילא ואתא ואמר
אלא קראי קא דרשינן
ה"נ קראי קא דרשינן
גופא א"ר יהושע בן
לוי שלשה דברים
עשו ב"ד של מטה
והסכימו ב"ד של מעלה
על ידם [אלו הן]
מקרא מגילה
ושאילת שלום [בשם]
והבאת מעשר מקרא
מגילה דכתיב פ קימו
וקבלו היהודים פ
קיימו למעלה מה
שקבלו למטה ושאילת
שלום פ) דכתיב פ
והנה בועז
בא מבית לחם ויאמר
לקוצרים ה' עמכם
ואומר פ ה' עמך
גבור החיל פ מאי
ואומר וכי תימא בועז
הוא דעביד מדעתיה
ומשמיא לא אסכימו
על ידו ת"ש
ואומר ה' עמך
גבור החיל הבאת
מעשר דכתיב פ הביאו
את כל המעשר אל
בית האוצר ויהי
טרף בביתי ובחנוני
נא בזאת אמר ה'
צבאות אם לא
אפתח לכם את
ארוכות השמים
והריקותי לכם
ברכה עד בלי די
פ מאי עד בלי די
אמר רמי בר רב פ
עד שיכלו שפתותיכם
מלומר די. א"ר אלעזר
בג' מקומות
הופיע רוח הקודש
בבית דינו של שם
ובבית דינו של שמואל
הרמתי ובבית
דינו של שלמה
בבית דינו של שם
דכתיב פ ויכר
יהודה ויאמר צדקה
ממני פ) מנא ידע
דלמא כי היכי דאזל
איהו לגבה אזל
נמי אינש אחרינא
[לגבה] יצאת
בת קול ואמרה
ממני יצאו כבושים
בבית דינו של
שמואל דכתיב פ
הגני ענו בי נגר
ה' ונגד משיחו
את שור מי לקחתי
פ ויאמרו לא
עשקתנו ולא
רצותנו פ ויאמר
עד ה' ועד משיחו
פ כי לא מצאתם
בידי מאומה ויאמר
עד ויאמר ויאמרו
מיבעי ליה יצאת
בת קול ואמרה
אני עד בדבר
זה בבית דינו
של שלמה דכתיב פ
ויען המלך ויאמר
תנו לה את הילד
החי והמת לא
תמיתוהו (כי)
היא אמו מנא
ידע דלמא איערומא
מיערמא יצאת
בת קול ואמרה
היא אמו אמו
אמר רבא ממאי
דלמא יהודה
כיון דחשיב ירחי
ויומי ואיתרמי
דחזינן מחזקינן
דלא חזינן לא
מחזקינן שמואל
נמי כולהו ישראל
קרי להו בלשון
יחידי דכתיב פ
ישראל נושע
בה' שלמה נמי
מדהא קא
מרחמתא והא
לא קא מרחמתא
אלא גמרא: דרש
רבי שמלאי שש
מאות ושלש
עשרה מצות
נאמרו לו למשה
שלש מאות
וששים וחמש
לאוין כמנין
ימות החמה
ומאתים וארבעים
ושמונה עשה
כנגד איבריו
של אדם אמר
רב המנונא
מאי קרא פ
תורה צוה לנו
משה מורשה
תורה בגימטריא
שירת

אין וכתיב צתרי עשר
דקאמר להו
נציא לישראל
הציאו את כל המעשר
אל צית האוצר [וגו']
וצחנוני נא
צואת וגו' אלמא
דהסכים:
ואומר ה' עמך
גבור החיל.
מדקאמר ליה
מלאך לגדעון
שאלת שלום
צסם אלמא
דהסכים:
דופיע. נגלה
והוכיח צשעת
האורך צלע"ז
צרוצ"ר כך
שמעתי. ל"א
הופיע נשמעה
צקול גדול. צנימוקי
רצי: בבית
דינו שפֿ שם.
לא היה שם
חי צאונה
שעה שהרי
מת"ס אלל
צית דין של
אחריו מצניו
ותלמידיו וקרי
ליה צית דין
של שם כמו
צית שמאי
וצית הלל:
ממני יצאו
כבושים.
דצריס
נעלמים
שינא זרע
משניהם
כך קיבל רצי
מעיקרא
לישנא
אחרינא
מאתי היתה
שינאו ממנה
פ שני צנים
הללו לכבוש
העולם
שהרי עמיד
דוד ומשיח
לנאת ממנה:
בית דינו
שפֿ שמואל.
לעולם
ישראל
אמרו עד (צ)
דהא דכתיב
ויאמר צני
ישראל
איקרו יחיד:
רבי"ח
מצות עשה.
דכל אצר
ואצר אומר
לו עשה
מלוה: שפ"ה
[מצות] פֿא
תעשה. שצכל
יום מזהירים
עליו שלא
לעצור: מופי
משה

שית

בכם ועד משיחו היום הזה
כי לא מצאתם בידי מאומה
ויאמר עד: [שמואל א' יב,
ה]
ל) [וען המלך ויאמר
תנו לה את הילד החי והמת
לא תמיתוהו היא אמו:
[מלכים א' ג, כו]
מ) ישפֿאל נושע בין
תשועת עולמים
לא תבשו ולא תתלמו
עד עולמי עד: [ישעיה
כה, יז]
ג) תורה צוה לנו
משה מורשה קהלת
יעקב: [דברים נה, ד]

מסורת הש"ס

עם הוספות

א) [קדושין דף לט:].
ב) [מגינה דף יא:].
ג) [מגילה דף ז: ע"ש].
ד) שטר, ה) [לעיל יג:
וש"נ]. ו) מגילה דף ז,
ז) צרכות נד. [ידף סג:].
ח) תענית ט. [כג:].
ט) שבת לז: וע"ש,
י) [סוטה י:]. י) שבת
י, כ) מלאכי ג, ל) ב"ר
צב ה, מ) [מגילה י:].

הגהות הב"ח

א) גמרא ושאילת שלום
בשם דכתיב: (צ) רש"י
ד"ה צית דינו וכו' עד
וזהא דכתיב:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בהברת.
פשוט הברת. ע"י מו"ש
פרק א משנה ב דמלה:

תורה אור השלם

א) ושמרתם את חקתי
ואת משפטי אשר
יעשה אתם האדם וחי
בהם אני יי:
ויקרא יח, ה]

ב) רק חזק לבלתי
אכל הדם כי הדם הוא
הנפש ולא תאכל
הנפש עם הנפש:
[דברים יב, כג]

ג) חפץ יגדיל תורה
ויאדיר: [ישעיה מב, כא]

ד) קימו וקבלו היהודים
עליהם ועל זרעם ועל
כל הגוים עליהם ולא
יעבור להיות עושים
את שני הדימים האלה
בבתכם ובנשים בבל
שנה ושנה: [אסתר
מ, כו]

ה) והנה בעז פא
מבית לחם ויאמר
לקוצרים יי עמכם
ויאמרו לו יברכך יי:
[רות ב, ד]

ו) וירא אליו מלאך
ויאמר אליו יי
עמך גבור החיל:
[שופטים ג, יב]

ז) הביאו את כל
המעשר אל בית
האוצר ויהי טרף
בביתי ובחנוני
נא בזאת אמר
יי צבאות אם
לא אפתח לכם
את ארוכות
השמים והריקותי
לכם ברכה עד
בלי די: [שמואל
א' יב, ג]

ח) ויגר יהודה
ויאמר צדקה
ממני כי על בן
לא נתתיה לשלה
בני ולא יסף
עוד לבעתה:
[בראשית
לח, כז]

ט) הגני ענו
בי נגר ה'
ונגד משיחו
את שור
מי לקחתי
וחמור מי
לקחתי ואת
מי עשקתי
את מי רצותי
ומיניד מי
לקחתי כפר
ואעלים
עיני בו ואשיב
לכם: [שמואל
א' יב, ג]

י) ויאמרו לא
עשקתנו ולא
רצותנו ולא
לקחת
מיד איש
מאומה:
[שמואל א'
יב, ד]

כ) ויאמר
אליהם עד יי